

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci

žalobce: **AGRIMEX, spol. s r.o.**
sídlem č.p. 160, Kojetice
zastoupen JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem
sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava

proti
žalovanému: **Celní úřad pro Kraj Vysočina**
sídlem Strítěž č.p. 5, Strítěž u Jihlavy

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7.10.2016, č.j. 16-66/2016-630000-11,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

1. Žalobce podanou žalobou napadá rozhodnutí žalovaného ze dne 7.10.2016, č.j. 16-66/2016-630000-11, kterým žalovaný rozhodl o prominutí úroku z prodlení ve výši 260 291 Kč a o prominutí úroku z posečkané částky ve výši 75 967 Kč.

I. Shrnutí žalobní argumentace

2. Žalobce namítá, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a nesprávně tento skutkový stav posoudil. Žalovaný měl prominout žalobci příslušenství spotřební daně v plném rozsahu.
3. Žalobce namítá, že přestože žalovaný opakovaně shledal ekonomickou situaci žalobce jako tíživou a opravňující k povolení splátek spotřební daně, tak při posuzování žádosti o prominutí příslušenství daně této ekonomické situaci, která zakládá tvrdost uplatněného příslušenství daně, přiznal procentuální ohodnocení pouze ve výši 50%.
4. Žalobce uvádí, že prodlení vzniklo z toho důvodu, že byl v dobré víře, že spotřební daň byla vyměřena nezákonně a povinnost k její úhradě mu vůbec nevznikla. Žalobce tedy byl v dobré víře, že všechny daňové povinnosti splnil. Žalobce poukazuje na to, že do dne 12.1.2016 nebyl žalovaným vyrozuměn o technické stránce hrazení úroku z prodlení, tj. v jaké výši, na jaký bankovní účet a pod kterým variabilním a konstantním symbolem má být úhrada provedena. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1.2009, č.j. 8 Afs 77/2007-36, žalobce argumentuje tak, že platební výměr na úrok z prodlení nese rysy konstitutivního rozhodnutí s účinky ex nunc, neboť před jeho vydáním neměl žalobce faktickou možnost tvrzení úrok z prodlení zjistit, natož pak uhradit. V této souvislosti žalobce odkazuje na dřívější právní úpravu týkající se institutu penále.
5. Žalobce dále odkazuje na důvodovou zprávu k zákonu č. 267/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „zákon č. 586/1992 Sb.“), z níž podle žalobce plyne, že smyslem institutu individuálního prominutí příslušenství daně je docílit úhrady daně, na niž úrok vznikl. Tento účel byl naplněn, neboť žalobce spotřební daň dne 16.5.2016 uhradil. Motivací pro jednorázovou úhradu daně, která byla pro žalobce vzhledem k jeho tíživé ekonomické situaci téměř likvidační, byla také možnost požádat o prominutí úroků z prodlení. Postup žalovaného tak zabránil naplnění cíle institutu prominutí úroků z prodlení a omezil tak účinky předvídané zákonem č. 267/2014 Sb. Sankční složka úroku z prodlení byla v případě žalobce uplatněna s přílišnou tvrdostí.
6. Z výše uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Na svém procesním postoji žalobce setrval po celou dobu řízení před zdejším soudem.

II. Shrnutí procesního stanoviska žalovaného

7. Žalovaný pokládá žalobu za nedůvodnou; k jednotlivým částem žalobní argumentace se vyjadřuje nesouhlasně a setrvává na závěrech, o které opřel již napadené rozhodnutí.
8. Žalovaný tedy navrhuje zamítnutí žaloby; i žalovaný na svém procesním postoji setrval v průběhu celého řízení před zdejším soudem.

III. Posouzení věci

9. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

10. Soud napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodnutí žalovaného (§ 75 odst. 1 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
11. Žalovaný dne 7.10.2016 žalobci prominul úrok z posečkané částky a úrok z prodlení vážící se ke spotřební dani z lihu vyměřené podle § 139 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „daňový řád“), za zdaňovací období červen 2012, a to v rozsahu 70% z příslušných částek obou úroků vzniklých po 1.1.2015. Pokud jde o úrok z prodlení, ten byl žalobci předepsán platebním výměrem ze dne 12.1.2016, č.j. 1545/2016-630000-32.2, a úrok z posečkané částky byl vyměřen platebním výměrem dne 29.7.2016, č.j. 1545-6/2016-630000-32.2.
12. Podle § 76 zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních (dále jen „zákon o spotřebních daních“), je daň splatná jednou částkou za měsíc, a to ve lhůtě 55 dnů po skončení zdaňovacího období, ve kterém vznikla povinnost daně přiznat a zaplatit.
13. Podle § 252 odst. 1 daňového řádu je daňový subjekt v prodlení, neuhradí-li splatnou daň nejpozději v den její splatnosti.
14. Podle § 252 odst. 2 daňového řádu vzniká daňovému subjektu povinnost uhradit úrok z prodlení za každý den prodlení, počínaje pátým pracovním dnem následujícím po dni splatnosti až do dne platby včetně. Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Pokud je pro daň stanoven náhradní den splatnosti, běží úrok z prodlení počínaje pátým pracovním dnem následujícím po původním dni její splatnosti.
15. Podle § 252 odst. 3 daňového řádu je úrok z prodlení splatný dnem, ve kterém jsou splněny zákonné podmínky pro jeho vznik, a na osobním daňovém účtu se předepisuje nejpozději do desátého dne po skončení měsíce následujícího po měsíci, ve kterém uplynul den jeho splatnosti. Před tímto dnem se předepíše na osobním daňovém účtu zejména v případě, že je nedoplatek, ze kterého vzniká úrok z prodlení, vymáhán, nebo pokud byl tento úrok uhrazen, nebo pro zjištění vratitelnosti přeplatku.
16. Podle § 157 odst. 1 daňového řádu, po dobu povoleného posečkání nevzniká daňovému subjektu povinnost uhradit úrok z prodlení.
17. Podle § 157 odst. 2 daňového řádu za dobu posečkání vzniká daňovému subjektu povinnost uhradit úrok z posečkané částky, který odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 7 procentních bodů, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí.
18. Podle § 259b odst. 1 daňového řádu je daňový subjekt oprávněn požádat správce daně o prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky, pokud byla uhrazena daň, v důsledku jejíhož neuhrazení úrok vznikl.
19. Podle § 259b odst. 2 daňového řádu může správce daně zcela nebo zčásti prominout úrok z prodlení nebo úrok z posečkané částky, pokud k prodlení s úhradou daně došlo z důvodu, který lze s přihlédnutím k okolnostem daného případu ospravedlnit. Při tom není vázán návrhem daňového subjektu.

20. Podle § 259b odst. 3 daňového řádu při posouzení rozsahu, ve kterém bude úrok prominut, správce daně zohlední skutečnost, zda ekonomické nebo sociální poměry daňového subjektu zakládají tvrdost uplatněného úroku.
21. Institut prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky, coby poskytnutí dobrodiní státem, obsažený v § 259b daňového řádu byl do daňového řádu zakotven zákonem č. 267/2014 Sb., a to s účinností od 1.1.2015. Přejícná ustanovení zákona č. 267/2014 Sb. v čl. VII bodu 4 přitom stanoví, že o prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky lze žádat pouze v případě úroku vzniklého ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona (1.1.2015).
22. Pokud jde o úrok z prodlení, ten vzniká, jak plyne z výše citovaných ustanovení daňového řádu ve spojení se zákonem o spotřebních daních, ze zákona a daňovému subjektu je jeho konkrétní výše předepsána platebním výměrem, přičemž zákon také stanoví, že institut prominutí úroku z prodlení nebo úroku z posečkané částky lze aplikovat pouze na úroky vzniklé od 1.1.2015. Argument žalobce, že povinnost hradit úrok z prodlení mu vznikla až dne 12.1.2016, kdy mu byl úrok z prodlení předepsán a kdy se dozvěděl, jakým způsobem má úrok z prodlení uhradit, není namístě, neboť je v přímém rozporu se zákonem. Žalobci vznikla povinnost hradit úrok z prodlení ze zákona ke dni splatnosti daně za zdaňovací období červen 2012, tedy v roce 2012 (v daném případě nejpozději ke dni 31.8.2012). S argumentem, že úrok z prodlení mu vznikl až v roce 2016, a tudíž i prominutá částka tohoto úroku byla vypočítána v nesprávné výši, proto nemůže být žalobce úspěšný. Stejně tak neobstojí odkaz žalobce na dobrou víru, že si své daňové povinnosti řádně plnil; i kdyby tomu tak bylo, na zákonem stanovenou konstrukci vzniku úroku z prodlení ve smyslu § 252 odst. 1 daňového řádu nemůže mít tvrzená dobrá víra daňového subjektu jakýkoli vliv, neboť úlohou správce daně je stanovit spotřební daň ve správné výši, bez ohledu na to, zda si byl daňový subjekt vědom, že chybně plní své daňové povinnosti, či nikoli.
23. Především je však nutno zdůraznit, že pokud má žalobce za to, že úrok z prodlení mu vznikl v jiné výši a byl tudíž nesprávně vypočítán, měl možnost využít příslušných opravných prostředků proti platebnímu výměru ze dne 12.1.2016, č.j. 1545/2016-630000-32.2; v tomto řízení, jehož předmět je limitován požadavky na vyloučení excesů při aplikaci institutu promíjení úroků a na přezkoumatelnost správní úvahy o prominutí předmětných úroků, se soud nemůže otázkami týkajícími se vzniku daňové povinnosti žalobce, včetně povinnosti zaplatit příslušenství daně, zabývat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.1.2015, č.j. 6 Afs 101/2014-36).
24. V této souvislosti není dále případný odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30.1.2009, č.j. 8 Afs 77/2007-36, neboť v něm byla řešena problematika vlivu zrušení pravomocného rozhodnutí o doměření daně na daňové penále. Citovaný rozsudek tedy na nyní posuzovanou věc vůbec neodpadá, neboť institut penále z částky doměřené daně nelze ztotožnit s institutem úroku z prodlení. Nadto v nyní posuzované věci nedošlo ke zrušení rozhodnutí Generálního ředitelství cel ze dne 7.12.2015, č.j. 33868-3/2015-900000-304.1, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Celního úřadu pro Kraj Vysočina, kterým byla žalobci vyměřena podle § 67 zákona o spotřebních daních spotřební daň z lihu za zdaňovací období červen ve výši 2 713 485 Kč. Z úřední činnosti je zdejšímu soudu známo, že žaloba proti zmiňovanému rozhodnutí byla rozsudkem zdejšího soudu ze dne 18.12.2017, č.j. 30 Af 105/2015-46, zamítnuta. Veškerá

argumentace žalobce týkající se vyměření daně či předspsání úroku z prodlení je proto pro posouzení věci irelevantní.

25. S ohledem na výše uvedené zdejší soud neshledal důvod dokazovat u jednání spisem vedeným u zdejšího soudu pod sp. zn. 30 Af 105/2015, jak navrhoval žalobce.
26. V posuzovaném případě není mezi účastníky řízení sporu, že zákonem stanovené formální podmínky pro aplikaci § 259b daňového řádu byly splněny; žalobce o prominutí úroku z prodlení a úroku z posečkané částky požádal a spotřební daň vyměřená ve výši 2 713 485 Kč, na niž se úroky váží, byla uhrazena dne 16.6.2016, neboť žalobci bylo z důvodu tíživé ekonomické situace povoleno posečkání úhrady daně. Stejně tak žalovaný neshledal, že by byl žalobce nespolehlivým daňovým subjektem ve smyslu § 259c daňového řádu, který často nebo závažně porušuje daňové předpisy.
27. Uvádí-li v této souvislosti žalobce, že smyslem institutu individuálního prominutí příslušenství daně je docílit úhrady daně, tak s takovou konstrukcí se zdejší soud rovněž neztotožňuje. Podmínky pro aplikaci tohoto institutu jsou stanoveny tak, že vůbec prvotním předpokladem pro zvažování naplnění dalších podmínek pro případné prominutí je, že daň byla uhrazena. Logikou žalobce by automaticky s pozdní úhradou splatné daně mělo být spojeno prominutí jejího celého příslušenství; takto však není daňové právo, jak plyne z výše citovaných ustanovení daňového řádu, vůbec koncipováno. Proto ani odkaz na důvodovou zprávu k zákonu č. 267/2014 Sb. není v případě žalobce namístě. Motivační aspekt ustanovení § 259b daňového řádu neznamená, že bude daňovým subjektům k úhradě daňové povinnosti prominut úrok z prodlení a z posečkání v celém rozsahu. Takové situace si sice představit lze, ale budou zcela výjimečné.
28. Pokud jde o zbývající podmínky pro uplatnění tohoto institutu – důvody vzniku prodlení a ekonomická situace daňového subjektu, žalobce má za to, že je žalovaný nesprávně vyhodnotil, resp. nesprávně posoudil skutkový stav, a tudíž i rozsah, ve kterém byly úroky prominuty, nebyl stanoven správně.
29. Pokud se jedná o posouzení existence důvodu prodlení, z napadeného rozhodnutí vyplývá, že tomuto kritériu přiřadil žalovaný hodnotu 20%, neboť jedinou skutečností, kterou bylo možné podřadit pod zmíněný důvod, bylo, že žalobci bylo povoleno posečkání úhrady daně. Žalobce ani nenamítá, že by u něho došlo k situaci, kdy by k prodlení došlo vlivem vyšší moci (živelná pohroma či jiná mimořádná událost) či omluvitelné okolnosti, např. omylem při zaslání příslušné částky daně na jiný účet. Žalobce ani sám nepodal dodatečné daňové tvrzení, což by mohlo být dalším důvodem svědčícím ve prospěch žalobce. Rozhodně takovým důvodem však nemůže být dobrá víra žalobce, že si své daňové povinnosti plnil řádně, jak bylo již výše uvedeno.
30. Pokud jde o ekonomické poměry žalobce, tomuto kritériu žalovaný přiřadil 50%, přičemž vycházel z finanční analýzy Generálního ředitelství cel ze dne 18.1.2016, č.j. 16-8/2016-630000-11, která byla vypracována za účelem rozhodnutí o povolení posečkání s úhradou daně, na niž se úrok váže, a to ve formě povolení splátek. Z této analýzy plyne, že finanční zdraví žalobce bylo na základě bonitního modelu vyhodnoceno jako churavění v hospodářském roce 2013/2014 a 2014/2015 a žalobce prokazatelně neměl finanční prostředky k jednorázové úhradě daně. Toto zjištění bylo tím důvodem, pro který žalovaný přistoupil i k částečnému prominutí úroků z prodlení a úroků z posečkané částky, neboť ekonomická situace žalobce se nezměnila. Uvádí-li žalobce, že pokud mu bylo povoleno posečkání úhrady daně z důvodu nedobré finanční situace, měly mu být

úroky prominuty ve větším rozsahu, tak nic takového z příslušných ustanovení daňového řádu neplyne. Nadto žalobce neuvádí žádný argument a ničím nedokládá, proč by měl mít zdejší soud ekonomickou analýzu a její hodnocení provedené žalovaným případně za zpochybněné.

31. Dokazováním u jednání bylo také ověřeno, že rozhodnutí žalovaného nikterak nevybočuje z mantinelů daných správnímu uvážení správcům daně pokynem Generálního finančního ředitelství „Pokyn GFŘ-D-21“ k promíjení příslušenství daně. Z uvedeného pokynu plyne, že pokud jde o ospravedlnitelný důvod prodlení, je jím (shodně jako u žalobce) povolení posečkání úhrady daně, přičemž procentuální vyjádření ohodnocení tohoto kritéria je dle pokynu 20 %. Pokud jde o posouzení rozsahu prominutí úroků z prodlení i z posečkané daně z hlediska ekonomických důvodů, tak pokud daňový subjekt (jako tomu bylo u žalobce) splňuje podmínky pro posečkání, uvedenému kritériu je přiřazena hodnota 50%, přičemž zjištěné hodnoty se podle citovaného pokynu sčítají.
32. Zdejší soud tedy uzavírá, že správní uvážení žalovaného, v jehož rámci přistoupil k aplikaci dobrodiní státu ve prospěch žalobce, jež se promítlo v prominutí úroků z prodlení a z posečkání v rozsahu 70% z částek vzniklých po 1.1.2015, je dostatečně skutkově podloženo a řádně odůvodněno. Žalobce se v důsledku vydání napadeného rozhodnutí dostal do výhodnější pozice než jiné daňové subjekty a není dán důvod, pro který by měl zdejší soud přistoupit ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Žalobce ani neodkazuje na eventuální jiné obdobné případy, z nichž by kupříkladu plynulo, že u žalobce došlo k extrémnímu vybočení ze správní praxe žalovaného, pokud jde o přiznání tohoto dobrodiní, a to ve výši více než poloviny částky tvořící dohromady úrok z prodlení a úrok z posečkání po 1.1.2015, a ani dokazováním metodikou finanční správy nic takového zjištěno nebylo.
33. Zdejší soud s ohledem na výše uvedené neshledal žalobu důvodnou a nad rámec uplatněných žalobních bodů nezjistil žádnou vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, a proto žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

IV. Náklady řízení

O nákladech účastníků řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení; to by náleželo procesně úspěšnému účastníkovi, kterým byl žalovaný. Zdejší soud však nezjistil, že by žalovanému vznikly náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti, a proto rozhodl, že se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 18. října 2018

David Raus, v.r.
předseda senátu